

Walcą się dom ~~torozowicz~~ Szczepkowska .
/ poprawki dokonane przez Autorkę w premierze Warszawskiej .

Akt I.

Salon, a którym stoi w głębi kredens / wielki, stary, / z boku
jadalny
stół i krzesła . W kredensie , jak to we dworze, rozmaite jadło, stoiki,

konserwy, soki, konfitury. ~~Janek w rozmowie z P. Barskim w kredensie~~

" związku z tem są następujące poprawki w tekście:

Janek : Jak wujaszek tu posiedzi, rozejrzy się, to wujaszek sam zobaczy,

że takich głupich, którzyby dorwawszy grosza, t r w o n i l i go na remon-
ty, to tutaj niema!

P. Barski piętnastcie lat temu jakież on był ten nasz stary dwór.
/ zamiast : ten salon, ten san salon / ..Tu był salon . coście z tem zro-
bili?

Janek : / prowadzi pokazuje / Ano.. w jadalni na wielkim stole całe biu-
ro: mapy , wykresy. Handel! z tego się żyje! więc wniesliśmy kredens itak
sobie tutaj jadamy!

Dalsze zmiany w tej samej rozmowie :

Janek : ... dziewczęta? całe życie przrabiały mamy suknie. I co jeszcze wuj
powiedział .. goście? Od tej awantury z Heleną pięć lat nikt tu nogą nie
stąpił! kiedyś to tak!... pili jedli!.... O, trzaśniemy sobie po kieliszce
czku! / otwiera kredens /... połędwiczka palce lizać! w tym Pałyżu takiej
nie uświecisz! .. A rydzyki! O, prosiaczek faszerowany! skóreczka chrupi
jak orzeszek, palce lizać!! / woła do jadalni / Hanka! talerzyki, noże,

widelce!! duchem! ruszże się!! ten wuja folwark to jeszcze, i owszem, bu-
raki idą itd.....

Po słowach Janka :

~~P. Barski : ~~xxxxxx~~ / ~~xxxxxx~~ / Nawsi niema czasu
na czytanie książek ..~~

Wchodzi Hanka , ładna , młoda dziewczuszka , wnosi na tacce talerzyki
noże , widelce, rozstawia na stole. Gdy jest obok Janka, ten ją szc:

Ludwika :

Hanka! Walek

Hanka / pisnęła / ustawia na stole dalej . Barski się obejrzał .

Hanek / do Hanka / No, już cię niema! a powiesz tam kucharci, żeby dobry
obiad zrobiła, mamy gościa! To Ogórkówna, miła dziewczyna!

P. Barski : / bierze ją pod brodę / Ogórkówna? jak się masz moje dziecko ?

Jane/k / ryczy / "ujek myśli, że to ta Ogórkówna , co to ~~kawa~~?... nie! tam
ta to już stara baba! to jej córka!!

Hanka / wybiega /

Janek : ~~siki~~ / nalewa wiśniówkę / Siulim! wiśnióweczka wystygła!

P. Baski : ja we dnie nie piję!

Janek : A ja zawsze piję jak jest okazja !

p. Barski : A cóż wy tutaj zimą robicie ? / itd. dialog płynie jak w

egzemplarzu /

Przypisek Autorki :

Sceny te ożywiają akcję i dają koloryt lokalny dworu i wsi.

[Faint, mostly illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

finał I aktu : Walący się dom. / Morozowicz Szczepkowska /

Ludwika :

Hanka! Walek ! wody! lodu! *próchno, utłuc!*

Z głębi dworu wpadają na scenę Ogórkowa / dawna kochanka dziedzic starsza, gruba baba , zapakowana, zafrasowana, niesie butelki, córka jej Hanka, płacząc i ocierając oczy fartuchem , wrywa matce flaszki z gorącą wodą : Niechże mama da!

Jeszcze jedna dziewczyna niesie miskę z wodą, na polecenie doktora wynosi do pokoju chorego .

Walek, parobek, pewnie jeden z synów JPana Rakuskiego / nieślubnych/ nieśmiało wszedł, i wpatrzony w pokój chorego skrada się , chcąc się prześlizgnąć do tego pokoju . Ogórkowa , nie śmie wejść, ale klękła w pobliżu drzwi i głośnym szeptem odmawia modlitwa za konających .

Na to wszystko wpada Janek : i po kwestji:dożyje do krągłej setki , rozejrzął się i widzi to całe zbiegowisko.

Mówi wtedy : A wy tu czego? to roboty , ~~próżniaki!~~

watkonie!

Taktu

/ Ten finał podkreśla życie dworu i maluje niemal feudalne stosunki dziedziców do służby / .

Walący się dom - Morozowicz Szczepkowska /
poprawki dokonane przez Autorkę w premierze warszaw

skiej /

AKT II.

Ludwika - P. Barski / scena pierwsza /

Ludwika ; niewiem dlaczego kraj ten wydał mi się najczarowniejszy, najbli
ższy boskich tajemnic. A ludzie! jakże inni, różni od nas!

P. Barski : .. gdzie właściwie zetknęłaś się z nimi?

Ludwika : Na zjeździe w Holandji!

P. Barski : Ze cię też puścili?

Ludwika : Wyślano mnie na kurację. Interesowałam się teozofją. Zdawało mi
się, że w niej właśnie znajdę rozwiązanie moich tęsknot, wyjaśnienie spraw by
tu, utwierdzenie w sensie istnienia! że wydostanę się z beznadziejności, z
rozpaczy. ... / zawałała się /

P. Barski : Bądź ze mną zupełnie szczerą!

Ludwika : Tam w śnie poznałam... jego. Hindus, walczący o wolność, niepodleg
łość Indji. Był piękny, mocny, porywał swoją wiarą, siłą! Pytał mnie jakimi
drogami my doszliśmy do naszej wolności, uczył się odemnie jakim wytrwaniem
żywiłmy ducha w naszej niewoli. To były szczyty mojego życia. Byłam dla ko
goś ważna, potrzebna, byłam kochana.! chciałam pójść za nim na tę wspólną wal
kę i życie!

P. Barski : A oni?

Ludwika : Chciałam wyrwać się ztąd! Prosiłam, aby wydzielili mi ~~moją~~ część,
~~blagałam~~, odmówili, groziłam, że mimo wszystko odejdę, jak stoję! że on tam
czeka, pisuje, wierzy we mnie! "szyscy byli przeciwko mnie, wszyscy! nawet
matka! Nazwali mnie w a r j a t k ą ! niepuścili! Dostałam ataku szału!!!
pisała ci o tem matka..

P. Barski : tak, nie denerwuj się...

Ludwika / nagle się uspakaja , bierze z powrotem robótkę, opada na f
i mówi innym tonem , zupełnie spokojna /

Kiedy wróciłam do zdrowia , już nie było po co żyć. Uwięzili go tam, mę
czyli. Potem wiadomość o śmierci. Więc teraz to już właściwie wszystko jedno
aby przeżyć ten swój czas między godziną urodzin a godziną śmierci.

P. Barski : Ludwiko, niema człowieka, ale jego i d e j a została! Zduś w so
bie ten koszmar rezygnacji , zażądaj pieniędzy, zacznij własne życie , toż
i tobie się tutaj coś należy, nie jesteś przybłądą w tym domu!

Ludwika : Niepokoić, kłopotać starego ojca? Dziś?? Dawniej pragnęłam nieza
leżności bardziej niż życia! dziś .. mam spuchnięte nogi i... mama powie
rzyła go mojej o p i e c e . „zuję się taka.... stara....

Na te słowa słycać szczekanie psów i wbiega Janek ze słowami :

Poszły pieski! na dwór! na dwór! Antek zabierz no pieski ! itd....

Następna zmiana w tym akcie

Scena Janek - Panna Jadzia .

----- żadne chodzenie do innych kobiet
Jadzia : To już teraz mój będziesz? Janek : Tak, tak,tak,..- Jadzia :
żadne konferancje do dwunastej . Janek : Tak, tak, tak, Jadzia : kłob iaz
idzie! ! więc dziś! ja ich do tego przygotowuję! dziś przyjdzie sz pomówić z
rodzicami! / wybiega /. Janek mazurowym krokiem wbiega do swego pokoju.

/ w tej chwili w głębi dworu wybiega tropiąca ich Hanka , stoi
chwilczkę, nasłuchuje, podbiega do okna, sledząc oddalającą się /

Słyszemy pożanie Ludwiki : Hanka ! gdzie jesteś Hanka !?

Hanka : tutaj jestem...

Ludwika : Fu nakryjesz itd. / Hanka wybiega , wraca niosąc na tacy przyb
ry do podwieczorku, nakrywa, rozstawia przy pomocy Ludwiki cały podwieczo
rek na stole. Poczem w scenie ostatniej , po słowach "Rakuskiego ,
już ja się znam na ludziach
wchodzi na scenię za Ludwiką : podaje kawę na tacy , patrząc w Janka jak w
tęczę, chybnęła jej się w rękach taca , Ludwika gromi ją ostro: Hanka uwa
żaj, co ty! ..

Po wyjściu Panny
ujrząwszy Janka w
Proszę panica,
Janek: A no tak, wy
Hanka: / w bek
Janek: /

Po wyjściu Panny Jadzi, Hanka / niesie walizę Rakuskiego, stawia ją,
ujrząwszy Janka w oknie / mówi niśmiało:

Proszę panica, co oni gadają, że Pan dziedzic całkiem wyjeżdża?

Janek: A no tak, wyjeżdża!

Hanka: / w bek /

Janek: czego beczysz?

Hanka / łkając / .. a bo... i panicz wyjeżdża?

Janek: Pewnie, będę tu gnął w tej dziurze??

Hanka: / j. w. / Olaboga! laboga! lagoba!

Janek: ~zego... czego skamlesz? żenię się!

Hanka: / której płacz zamiera w tragicznym/: la- bo- ga ...

Janek: No i co? i ty się żenisz! Wicek mnie zaczepiał o ciebie! pachnie mu
cieliczka i dwieście złotych! / podnosi jej spuszczone głowę / dwieś
cie złotych!! innej bym nie dał, ale tobie dam..

Hanka / hardo, namietnie / Nie chcę Wicka! / czepia się jego ręk płacząc/

Janek: No, co beczysz? zaraz się nie żenię, jeszcze ze dwa miesiące,
zanim się ta cała kołkowanina skończy! Zaczekaj dziś na mnie, wró
cę koło północkska..

Hanka / namiętna, oddana okrywa jego ręce pocałunkami, chyli mu się do kolan
poddająca i oddana / ... bede czekała... bede czekała...

Janek / pochlebiony jej gorącością / No, co ty.. zostaw, głupia! A jak tego
zobaczę pogadam ze swoją panienką.. może by cię na pokojową do miast
zechciała...

Hanka: / uszczęśliwiona / Oh! paniczu!!...

Janek: No, idź, już idź!

Hanka: / chwyta walizę, ucieka /.